

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЇ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Професійна освіта. Цифрові технології»

Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Спеціалізація 015.39 Цифрові технології

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 9 від 21 січня 2026 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Технології ефективного навчання
Викладач	доктор філософії, асистент Басараб Наталія Ярославівна
Контактний телефон викладача	+380974175586
E-mail викладача	natalia.basarab@pnu.edu.ua ; nataliia.basarab@cnu.edu.ua
Освітня програма	«Професійна освіта. Цифрові технології»
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Спеціальність	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Понеділок, 12.00, 510 ауд. (Бандери 1) консультації з питань курсу та самостійної роботи.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на забезпечення належного рівня теоретичних знань про сутність, специфіку, провідні ідеї, принципи, технології організації власної самоосвіти, опираючись на здобуті в ході вивчення курсу базові психологічні та дидактичні знання.</p> <p>Вивчення курсу відбувається шляхом обговорення, рефлексії, осмислення студентами власного життєвого досвіду, професійних уявлень, вироблення власного бачення педагогічної взаємодії, формування у здобувачів вищої освіти умінь самостійного пошуку та аналізу наукових джерел; удосконалення умінь орієнтуватися в колі проблем сучасної педагогічної науки; формування здібностей до позитивного саморозвитку та самовдосконалення, організації власної самоосвіти, управління навчально-пізнавальною діяльністю.</p> <p>Практично-семінарські заняття орієнтовані на самостійну підготовку студентами інноваційних й дослідницьких проєктів у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.</p>	
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
<p>Мета курсу: навчання ефективній організації власної самоосвіти, опираючись на здобуті в ході вивчення курсу базові психологічні та дидактичні знання; засвоєння основних ланок перетворення інформації на шляху до знань, оптимізувати в часі проходження цих ланок і на виході отримувати результат, максимально наближений до бажаного; робота над практичними порадами щодо оптимальної організації навчального часу і простору, використання сучасних технологій опанування і запам'ятовування візуальної та іншої інформації.</p> <p>Завдання викладання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знати: етапи роботи з інформацією, що її здійснює мозок людини; базові принципи і закономірності цієї роботи; внутрішні і зовнішні чинники, що на неї впливають; принципи і закономірності організації навчального часу і навчального простору; методики оптимального сприйняття візуальної та аудіальної інформації; методики запам'ятовування різних типів інформації. - вміти: враховувати здобуті знання при організації власного процесу навчання; планувати процес опанування необхідними знаннями відповідно до обсягу інформації для засвоєння та доступного часового ресурсу; вдало організувати та гнучко реорганізувати свій навчальний простір; оптимально сприймати друкований і озвучений текст; ефективно запам'ятовувати різномірну інформацію; мотивувати себе для регулярного саморозвитку і самоосвіти упродовж всього життя. <p>Технології навчання: дистанційне навчання, змішане навчання, перевернуте навчання, проєктно-орієнтоване навчання.</p> <p>Методи навчання: мозковий штурм, кейс-метод, метод ситуаційних вправ, бесіда, дискусія, рефлексія, групова робота, спільна творча справа, тренінг.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю</p>	

та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 06 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 07 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 13. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

СК 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.

СК 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

5. Програмні результати навчання

ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 09. Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітні програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та розвитку здобувачів освіти.

ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та коригування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачами освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
---------	---------------	------------------------	-----------------------------

4	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	2	Вибірковий
Тематика курсу			
Тема, план	лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. Самоосвіта і мотивація Що таке самоосвіта і чому це на все життя? Для чого я навчаюся? Як регулювати свою мотивацію і виставляти адекватну самооцінку?	2	2	10
Тема 2. Загальні засади самонавчання та самоосвіти. Основи нейрології. Особливості роботи мозку. Робота мозку з інформацією, опрацювання інформації.	2	2	10
Тема 3. Методи оптимальної самоосвіти. Ефективне сприймання і фіксація інформації. Швидке і ефективне сприймання візуальної інформації? Швидке читання, розуміння прочитаного. Як слухати щоб чути? Як оптимально фіксувати потрібну інформацію?	2	2	10
Тема 4. Методи ефективного запам'ятовування інформації. Техніки запам'ятовування інформації. Що робити, щоб запам'ятати? Як запам'ятовувати, щоб не забувати? Чому забути і не могли пригадати – не одне і те ж?	2	4	10
Тема 5. Оптимальна організація навчального часу і простору. Поняття про тайм-менеджмент і спейс-менеджмент? Оптимальна організація свого навчального часу і простору. Що таке прокрастинація і як з	2	2	10

нею жити.			
Тема 6. Власний навчальний план. Розумне планування власної навчальної діяльності. Ефективне опанування уміння за оптимальний проміжок часу вивчати певний матеріал.	2	2	10
Тема 7. Розвиток критичного мислення у процесі самоосвіти. Вироблення вміння мислити вірно. Що таке когнітивні упередження і які в нас шанси їх подолати? Як розпізнавати інформаційні маніпуляції.	2	2	
Всього	14	16	60

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання здійснюється відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Вид контролю – залік</p> <p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів: практичні заняття - 50 балів; тестування до практичних /семінарських занять – 30 балів; підготовка індивідуальних наукових повідомлень, які запропоновано на вибір у тематиці практичних/семінарських занять – 20 балів. Максимальна кількість балів -100</p> <p>Вага оцінок у відсотках становить : Практичні/семінарські заняття - 50 %; тестування до практичних/семінарських занять – 30 %; підготовка індивідуальних наукових повідомлень, які запропоновано на вибір у тематиці практичних/семінарських занять – 20 %.</p> <p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.</p>
---	--

		Шкали оцінювання		
університетська	національна	шкала ЄКТС		
90-100	відмінно	А		
80-89	добре	В		
70-79		С		
60-69		D		
50-59	задовільно	Е		
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX		
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F		

<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Впродовж вивчення дисципліни студенти виконують завдання у формі тестів, які розміщені на сайті дистанційного навчання університету https://d-learn.pnu.edu.ua/ (максимальний бал – 100 балів за кожен тест, де вага оцінки – 30 % за виконане тестування).</p> <p>Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою, яку відображено у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 100 балів, де вага цього виду роботи – 30 % за всі виконані тести.</p>
<p>Семінарські/практичні заняття</p>	<p>Поточне оцінювання знань здійснюється під час проведення практичних занять та оцінюється в у 100 бальній системі (де максимальний бал – 100 балів, а вага цього виду роботи – 50 %).</p> <p>«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</p> <p>«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</p>

Критерії оцінювання виконаних завдань для самостійної (індивідуальної) роботи – наукові повідомлення (максимум 100 балів – 20 %).

90–100 балів (відмінно) - наукове повідомлення виконано на високому рівні, тема повністю розкрита, зміст відзначається глибиною аналізу й оригінальністю підходів. Використано сучасні наукові джерела, аргументовано подано власні висновки. Робота має логічну структуру, грамотний і науково виважений стиль викладу. Під час представлення здобувач освіти вільно володіє матеріалом, упевнено відповідає на запитання, демонструє наукову зрілість. Виступ супроводжується якісною мультимедійною презентацією.

80–89 балів (добре) - тема наукового повідомлення розкрита повно, проте окремі положення потребують уточнення або глибшого обґрунтування. Джерельна база є достатньою, однак аналіз матеріалів частково поверховий. Виклад логічний, але трапляються незначні стилістичні або структурні недоліки. Під час представлення здобувач освіти виявляє достатнє розуміння матеріалу, відповідає на запитання, проте аргументація не завжди переконлива. Мультимедійний супровід є, але не повністю узгоджений зі змістом виступу.

70–79 балів (добре) – основні питання теми висвітлено, але аналіз носить описовий або фрагментарний характер. Джерельна база обмежена, висновки подані узагальнено, без глибокої аргументації. Структура роботи не завжди логічна, спостерігаються неточності у формулюваннях. Під час представлення здобувач освіти володіє матеріалом частково, допускає неточності у відповідях. Презентація є, проте спрощена або стандартна.

60–69 балів (задовільно) – тема розкрита частково, зміст подано поверхово, окремі положення залишено без пояснення. Використано невелику кількість джерел, серед яких трапляються застарілі. Структура роботи нечітка, висновки неповні, стиль викладу недосконалий. Під час представлення здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні, припускається помилок у змісті та мовленні. Мультимедійний супровід мінімальний або формальний.

50–59 балів (задовільно) – наукове повідомлення має поверховий характер, не всі завдання виконано. Зміст частково не відповідає темі, висновки неаргументовані. Робота містить значну кількість мовних і стилістичних помилок. Під час представлення здобувач освіти не демонструє достатнього рівня розуміння матеріалу, виступ невпевнений, відповіді неточні. Презентація формальна або відсутня.

Менше 49 балів – (незадовільно) – робота не відповідає вимогам і поставленому завданню, тема не розкрита, допущено суттєві змістові помилки. Відсутні наукові посилання, порушено принципи академічної доброчесності. Логіка викладу відсутня, висновки необґрунтовані. Під час

	представлення здобувач освіти не орієнтується у змісті, не здатний пояснити основні положення, мультимедійний супровід відсутній.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю, якщо відпрацював всі заняття і в підсумку за результатами оцінювання набрав не менше 25 % - за практичні заняття, 15 % - за тестові завдання, 10 % - за індивідуальні завдання. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів за роботу протягом семестру. Умови допуску до підсумкового контролю передбачають дотримання Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника .
Підсумковий контроль	Підсумкова (залікова) оцінка виставляється за результатами сумування балів, отриманих студентом під час практичних занять та за всі види виконаних робіт. Максимальна кількість балів — 100 (100 %). Відповідно до коефіцієнтів, визначених в електронному журналі, вага складових оцінювання розподіляється таким чином: практичні заняття – 50 %; тестування – 30 %; самостійна (індивідуальна) робота – 20 %.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: Присутність здобувачів вищої освіти на контрольній роботі є обов’язковою. У процесі написання контрольної роботи та виконання індивідуальних завдань неприпустимими є плагіат та списування. Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf.</p> <p>Відвідування занять: Якщо здобувач пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, передбачені даним заняттям, пройти тестування та отримати відповідну оцінку. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов’язкове. Здобувач вищої освіти, який не набрав 25% (сума балів за практичні заняття і самостійну роботу) до залікової роботи не допускається. У такому випадку до початку сесії здобувач може отримати допуск, відпрацювавши всі заняття і виконавши всі передбачувані види робіт, зокрема, виконання самостійної роботи, тестування у системі дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua). Студент, який не набрав мінімум 50 балів за курс, має право перездати залік на талоні №2, №3 відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf Лекції, тестові завдання, завдання для самостійної роботи, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційного навчання. Консультації щодо виконання самостійної роботи можна отримати щопонеділка в аудиторії 510 (вул. Бандери, 1) або в режимі онлайн, за допомогою e-mail, viber, telegram, Google meet. Студент, який навчається за індивідуальним графіком, має опрацювати самостійно весь матеріал і виконати всі види контролю відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf</p> <p>Неформальна освіта: Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує</p>	

«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»
https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Аллен Д. Як впорядкувати справи. Мистецтво продуктивності без стресу. Київ: КМ-Букс, 2018.
2. Басараб Н.Я. Самоосвіта педагога в сучасному освітньому інформаційно-комунікаційному просторі як шлях до професійного зростання. Гірська школа Українських Карпат. Івано-Франківськ, 2024. № 30. С. 68-72.
3. Басараб Н.Я. Післядипломна освіта вчителів початкової школи як важлива складова формування їх самоосвітньої компетентності. *Матеріали V Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції «Педагогічні інновації в освітньому просторі сучасного закладу вищої освіти»* (12 березня 2021 року): Збірник тез / За заг. ред. д. екон. н., проф. Охріменка І.В. Київ: ККІБП, 2021. С. 46-48.
URL: <https://kkibp.edu.ua/images/2021/12.03.2021.pdf>
4. Басараб Н.Я. Учитель у ролі учня. Шляхи вмотивованого підвищення кваліфікації педагогічних працівників. *Інформаційний бюлетень кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика*. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. С. 5-9.
5. Браун П., Редігер Г., Макденіел М. Засіло в голові. Наука успішного навчання. Київ: наш Формат, 2019.
6. Горслі К. Пам'ять без обмежень. Потужні стратегії запам'ятовування. Київ: Наш Формат, 2019.
7. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Vivat, 2019.
8. Джейн Б. Бурка, Ленора М. Юен. Прокрастинація. Чому ви вдаєтеся до неї і що можна зробити із цим вже сьогодні. Львів : Вид-во Старого Лева, 2019
9. Зінссер В. Текст ПексШмекс. Магія переконливих текстів. Київ : Наш Формат, 2018.
10. Льяхов М., Саричева Л. Пиши, скорочуй? Як створювати сильний текст. Київ : BookShelf, 2019.
11. Камп П. Прорив у швидкості читання. Київ: Наш формат. 2018.
12. Канеман Д. Мислення швидко й повільно. Київ: Наш Формат, 2017, 2019.
13. Оклі Б. Навчитися вчитися. Як запустити свій мозок на повну. Київ: Наш формат. 2019.
14. Сігман М. Таємне життя розуму. Харків: Vivat, 2018. 12. Фріт К. Формування мозку. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2019.

ДОДАТКОВА

1. Басараб Н.Я. Роль позитивної педагогіки в системі підготовки вчителів. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць* / редкол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2024. Випуск 35. С. 99-104. *URL: <https://pedalmanac.site/index.php/main/issue/view/13/15>*
2. Бутенко Н.Ю., Приходько А.М., Федоренко Н.І. Комунікативні процеси у навчанні: навч.-метод. посібник. К., 2004. 334 с.
3. Розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів: колективна монографія / Зязюн І.А., Лавріненко О.А., Солдатенко М.М., Семенов О.М., Пономаревський С.Б., Іванова Т.В., Боровік О.М., Грищенко О.А., Тринус О.В., Падалка О.С. К., 2015. *URL: http://ipood.com.ua/data/NDR/Pedmaister/monograph_pedmaister2015.pdf*
4. Студентський путівник
https://drive.google.com/file/d/1uPLDtWCSDHdfB6JTVXLhm3K55SUnl_f8/view?usp=sharing
5. Шевченко Г.П. Духовна культура і педагогіка. *Духовність особистості у вимірах культури, виховання та освіти: вибрані наукові статті*. К.: «Педагогічна думка», 2017. 210 с.

Викладач:

доктор філософії, асистент
кафедри педагогіки та освітнього
менеджменту ім. Б. Ступарика

Наталія БАСАРАБ